

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Det forholder sig fuldkommen rigtigt, at Sogneforstanderskabet ikke er nogen helbig Repræsentation for Menigheden, men det er ikke min Skyld, at vi ikke trindt omkring i Landet have en virkelig Repræsentation for Menigheden. I et saadant Tilfælde som det, der her foreligger, vilde det være særdeles ønskeligt, om vi havde Menighedsraad. Men da nu de fleste Steder Menigheden ikke er repræsenteret ved valgte Medlemmer, saa maa jeg dog ansee det for rigtigt, at Sogneforstanderskabets Mening bliver den afgjørende, og at Sogneforstanderskabet tager Initiativet, da det jo er en reen oekonomisk Sag, hvorefter her handles. Det vilde jo ogsaa være en meget god Overeensstemmelse med, at Rigsdagen, der ikke er Repræsentation for Kirken, dog vedtager Love om Kirkens oekonomiske Forhold. Kan man gjøre det i det Store, saa finder jeg ikke, at der kan være Noget til Hindring for, at man ogsaa maa kunne det i det Smaa. I begge Henseender vilde det jo være ønskeligt, at man vilde hde en kraftig Bistand til, at et saa uklart og mod Grundloven stridende Forhold som det, hvori vi for Tiden befinde os, blev ordnet paa en anden Maade. Det forholder sig rigtigt, hvad den ærede Taler bemærkede, at det ikke her med Bestemthed er givet, at man kan komme til en Afgjørelse. Naar det ikke lykkes at komme til en Overeenskomst mellem Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet paa den ene Side og vedkommende Communalbestyrelser eller Soaneforstanderskaber paa den anden Side, da vil Sagen blive staaende, men det er jo saa ofte Tilfældet, at en Sag bliver staaende, naar man ikke kan blive enig, og det vil ogsaa blive Tilfældet med denne Lov; dersom der ikke tilveiebringes Enighed mellem de forskjellige Afdelinger af Lovgivningsmagten om den, bliver det Bestaaende uforandret. Naar jeg har tilraadet at stemme for Underændringsforslaget, som gaaer ud paa, at den omhandlede Passus skal gaae ud, er det ikke, fordi jeg i og for sig anseer denne Bestemmelse for uheldig, men fordi der kunde tænkes Tilfælde, hvor Ministeriet havde været ubilligt, og saa kunde Sagen bringes ind ved et Lovforslag for disse enkelte

Tilfælde. Vi have mangfoldige Exempler paa, at der gives Love for enkelte Tilfælde, f. Ex. for Pensioner. Lovforslaget, som det nu er, at man skal nedsette en Djælse, der efter sin Natur maa være stigende med $\frac{1}{3}$, og foretage en heel Omfordeling og betroe Ministeriet en Fordelingsmyndighed, der er uhørt, anseer jeg for aldeles uantageligt. Ja, jeg vilde næsten ansee det for enestaaende i vor Lovgivningshistorie, hvis denne Bestemmelse skulde blive staaende, og jeg maa derfor tilraade at vedtage mit Endringsforslag.

Thalbitzer: Det er meget mærkeligt, at der er saamegen Vanskelighed ved nu at faae Offret afløst. Det er omtrent 20 Aar siden, at man i de roeskilbste Stænder begyndte at arbejde derfor. Det var i Aaret 1842, at man søgte at faae Forholdet ordnet. De uheldige Forhold ved Offret bleve dengang meget omtalte baade i Stænderne og udenfor. Det Mærkeligste er, at naar man taler med Præster alene, ere de enige i, at det er rigtigt at afflasse Offret, men naar der kommer en Erklæring fra en Ordbrøer for Geistligheden, saa hedder det, at Ingen af Geistligheden ønsker det. Derimod finde alle Løgsfolk, at det er rigtigt, at Offret bliver afløst. Jeg troer virkelig, at Sagen har staaet længe nok hen; Blakaten 9de Juni 1847 har roffet noget ved Offrets Natur, men den gjorde ikke Forholdet mere frivilligt, saa at der ved den ikke er gaaet hen imod at faae Offret afløst, skjøndt man dog maa stræbe hen dertil. Ved den blev tværtimod den uhyggelige Udpanning sat til Geistlighedens Raadighed, skjøndt det jo rigtig nok har vist sig, at ikke Månge have benyttet den, idet det har vist sig, at de hellere have renoncéret paa Offret. Jeg har i alt Fald ikke hørt, at Udpanning er bleven benyttet af nogen Præst, men derimod have Skolelærerne oftere gjort det, og det hidrører naturligtvis fra, at de ikke kunne undvære Offret. Jeg er overbevist om, at de, som ikke offrer til Skolelærerne, offrer heller ikke til Præsten, saa at denne altsaa ikke sager det Offer, som han med Rette skulde have. Jeg synes derfor ogsaa, at man maatte arbejde hen til saa meget som muligt især ved en Lov som denne, at Offret